

BOEKBESPREGING

DR. E. L. SMELIK, *De Wegen van het Woord (Het Evangelie naar Johannes)*.
(Uitgewers: G. F. Callenbach-Nijkerk.)

Hierdie boek verskyn in die serie: *De Prediking van het Nieuwe Testament*. Dis uit die pen van die bekwame Dr. E. L. Smelik. Dis 'n skitterende kommentaar oor „Die Heilige Evangelie volgens Johannes.” In hierdie tweede herdruk, is daar 'n opmerklike verskil met die eerste uitgawe. Toevoegings en wysigings is aangebring. Vergelyk self hoofstukke 14, 15, 16, en 17.

Die geïnteresseerde in die verskillende eksegetiese opvattinge sal nie in hierdie werk bevrediging vind nie. Sake soos die ou'eurskap, die tyd

van die ontstaan, die verhouding tot die sinoptici, tot Paulus en die apostoliese vaders, vind ons nie hierin behandel nie. Ook die kultuur-agtergronde is sekondêr.

„Die Heilige Evangelie volgens Johannes” bly nogsteeds soos altyd wat die historiese, literêre, godsdienshistoriese en teologiese aspekte betref, ’n raaisel. Die bedoeling van hierdie kommentaar was egter om die persoonlike ontmoeting met die Bybelse Boodskap te bevorder. En elkeen wat die ryke inhoud soos die skrywer wil bestudeer, ontdek met ’n verrassing dat „Het Heilige Evangelie naar Johannes” die hoofweg van die Woord is waaruit die ander weë van die kerk ontspring.

As ’n mens daarmee besig is, tree jy in ’n gesprek met die Evangelie.

L. M. LE ROUX,

Pretoria.

DR. C. GILHUIS, *Pastorale Zorg aan Bejaarden*. (Uitgewers: J. H. Kok, N.V. Kampen.)

Bogenoemde is ’n proefskrif en wel op die terrein van die praktiese teologie. Dit kom van Gereformeerde kant. Dis ’n wetenskaplike werk. Hy skryf teen die agtergrond van die beskouing dat die praktiese teologie nie ’n versameling van praktiese wenke is nie maar ’n grondige wetenskap. Eg Gereformerd, noem hy dit die *theologie van het ambt* (bl. 5) wat skraal afsteek teen die formulering van Alfred Dedo Müller: *Praktische Theologie ist die Theologische Lehre von der richtigen Verwirklichung des Reiches Gottes in der Kirche und durch die Kirche in der Welt.*”

Die boek is groot van opset. Dit getuig van diepgaande en wye studie en ’n mens verdwaal gelukkig nie in ongeordende gegewensmassas nie. Alles word kort en saaklik aangewend of as ondergrond gebruik.

Wat die wetenskaplike sy betref: Die skrywer wêk belangstelling vir differensiële sielsorg.

Wat die praktiese aspek betref, het die boek groot waarde vir die regte begrip by die pastorale versorging van die bejaarde. Die pastorale aksie teenoor die bejaardes is in die boek egter nie gewortel in die psigologie nie maar in die Heilige Skrif. Die psigologie is egter ’n noodsaaklike hulpmiddel.

Die boek word aanbeveel vir elke predikant en versorger van oues van dae.

L. M. LE ROUX,

Pretoria-Oos.

J. E. UITMAN, *Christus het Hoofd (De brief aan de Colossenzen)*. (Uitgewers: G. F. Callenbach-Nijkerk, 1955.)

J. E. Uitman gee ons in hierdie werkie ’n voortreflike kommentaar van die besonderlike brief van die apostel Paulus. Die ryk inhoud is by verreweg na nog nie teologies verwerk nie. Tog het die skrywer daarin geslaag om ons aandag op belangrike konsekwensies en toepassings van hierdie eiesoortige brief vir die lewe van die gemeente te wêk.

Die betiteling „*Christus het Hoofd*” is pakkend en as ’n mens die kommentaar lees, is jy nie teleurgesteld nie. Die besondere toespitsing op die getuienis van Christus wat ons in die brief teëkom, word telkens onderstreep. Dat dit nie gaan om die roeming van ’n Christenstand nie (bl. 13) al is die Christelike deugde van geloof, hoop en liefde aanwesig maar om die dank teenoor Christus self, laat die kommentaar duidelik uitkom.

Wat van buitengewone belang en waarde vir ons tyd is, veral met die oog op die kerkbegrip, is dat die skrywer duidelik stel hoe dat die belydenis „*Christus het Hoofd*” in die brief na die wereld toe uitgewerk is. Daar is ’n ander belangrike aspek wat deur hom beklemtoon word naamlik dat die belydenis „*Christus het Hoofd*” ook na die gemeente toe uitgewerk word.

GEMEENTE EN WERELD; En dan HIERDIE WERELD! Dis ’n begrip wat vandag fel beleef word. Ons geslag voel dat ons daarin gewerp is. Ons voel ons ook bedreig.

As ’n mens die kommentaar bestudeer, voel jy daarin wat die Kolossense-brief aan jou wil sê naamlik: „Menzen, ge zyt niet prysgegeven, want Christus is het hoofd van alles, van alle overheid en macht.” (bl. 8). Jesus Christus is die allesbeheersende middelpunt, in wie God gemeenskap met ons het en hou. Hy is só sterk in die middelpunt dat daar geen vrees vir ander magte hoef te wees nie (bl. 23).

Ek wil die boekie sterk aanbeveel. Dis ’n Evangelieprediking vanuit die Kolossense-brief tot bevryding van elke fataliteitsgeloof in watter gestalte dit ook al navore mag kom—natuurkousaliteit, natuurwetmatigheid, bomenslike lotsmagte wat die menselewe kan beheers. Veral vir ons tyd is die sentrale woord van Kol. 2:15 van groot gewig: Dis ’n Paastriomf!!

L. M. LE ROUX,
Pretoria-Oos.

Dr. A. NOORDTJIJ, *De Boeken der Kronieken opnieuw uit de grondtekst vertaald en verklaard*. Eerste deel, I Kronieken 1–29, Tweede deel II Kronieken 1–36, tweede druk, J. H. Kok, N. V. Kampen, 1957.

Dit is erg jammer dat daar van tyd tot tyd dele van die Korte verklaring der Heilige Schrift verskyn in herdrukke sonder dat daar enige bywerking plaasgevind het. Beide dele van die Kronieke lewer weer bewys daarvan. Die eerste drukke het respektiewelik verskyn in 1937 en 1938, nou ruim twintig jaar gelede en dat nou ’n onveranderde herdruk verskyn! Dat die ondersoek van hierdie boeke nie stilgestaan het in die afgelope twee decennia nie blyk uit die verskillende talryke publikasies regstreeks en sydelings wat hierop lig werp, om maar net te noem die studies van Noth en Gerleman, afgesien van die kommentaar van Rudolph in die serie H.A.T. Die skrywer self sou dit seker ook nie so gewil het nie. Sy studies in hierdie opsig het hy ook bly voortset soos blyk uit ’n publikasie in die *Revue Biblique* in 1940 n.l. Les intentions du

Chroniste. Dit moet betreur word dat die uitgawe by die verskyning, afgesien van die goeie en blywende daarin, as verouderd aangemerkt moet word. Vir studie materiaal deug dit in hierdie tyd nie meer nie.

E. S. MULDER.

Dr. A. NOORDTJIJ, *De profet Ezechiël opnuw uit de grondtekst vertaald en verklaard*. Tweede deel Hoofdstuk 25-48, tweede druk, J. H. Kok, N. V. Kampen, 1957.

Dieselfde lot was ook hierdie nuttige deeltjie van die hand van Noordtjij beskore. Dat die Ezechiël-Forschung nie stilgestaan het nie blyk oorvloedig uit die bydrae van Curt Kuhl in die 1952 nommer van die Theologische Rundschau en sinds die tyd het daar nie min bygekom juis oor hierdie profet en sy boek nie, waarvan nuttig gebruik gemaak kon word. Die „opnuw” in die ondertitel van die werk sou dan die werklike inhoud van die begrip gedek het.

E. S. MULDER.

Dr. A. NOORDTJIJ, *Het Boek Numeri opnuw uit de grondtekst vertaald en verklaard*. Tweede druk, J. H. Kok, N. V. Kampen, 1957.

Ook die laaste, deur die ontslape Utrechtse Ou-Testamentikus verwerkte deeltjie in die serie Korte Verklaring der Heilige Schrift het in 'n tweede druk verskyn, ewe-eens onveranderd van die eerste. Waar die eerste druk telkens die resultate van die skool van Wellhausen bestry in verband met die ontstaan van die Pentateuch, is dit nog te begrype, maar in 'n publikasie van 1957, is dit seker nie meer op sy plek nie; die Ou-Testamentiese wetenskap het nie stilgestaan van 1941 af nie, maar die swaatepunt het inmiddels verskuiwe. Die nagedagtenis van die skrywer kon beter geëer gewees het.

E. S. MULDER.

Ds. S. HOEKSTRA, *Het Boek Leviticus*. J. H. Kok, N. V. Kampen, s.j.

Hierdie uitgawe wat deel vorm van die serie „De Bijbel toegelicht voor het Nederlandse volk”, het as teks die Statevertaling. As die nuwe vertaling van die Nederlandse Bybelgenootskap die grondslag gevorm het dan sou baie van wat in die verklaring of toeligting gesê is ongesê gebly het. Op verskillende plekke is die nuwe vertaling duideliker as die hier gegewe toeligting. As voorbeeld kan dien Lev. 8:26 waar die S. V. lees een ongezuurde koek, en een geolieden broodkoek en eene vlade. Die skrywer maak hiervan 3 verskillende stukke brood, p. 34 die N.B.G. spreek van een dunne koek, en die Afrikaanse vertaling van 'n platkoek. In Lev. 14:10 lees ons van een volkome skaap van een jaar oud, Hoekstra omskryf dit as een een-jarig vrouwtjesschaap, die N.B.G. een eenjarige gave ooi. Soms kry ons minder juiste omskrywings b.v. in Lev. 26:13, waar sprake is nie van die verbreking van die juk soos die skrywer wil nie, maar van die jukskeie. Die inhoud van die boek word goed weergegee met die samevatting p. 6 „Wees heilig, want ek die Heere is heilig”. Met

die bewering van die skrywer op p. 6 naamlik „Wanneer wij overal in dit boek zien de schoonheid van den Heiland,” sal sy lesers seker nie alsaamstem nie. Die boekie kan ’n nuttige doel dien.

E. S. MULDER.

Ds. K. MEIMA, *De Klaagliederen van Jeremia*. J. H. Kok, N. V. Kampen, s.j.

Ook hierdie publikasie maak deel uit van die bogenoemde serie, ook met die Statevertaling wat hier toegelig word. As uitgegaan was van die nuwere vertaling, sou verskillende van die toeligtings ook agterweë kon gebly het byvoorbeeld die verklaring van „zeekalveren” in Klaagl. 4:3 wat deur die skrywer verklaar word „wrede dieren als jakhalzen”. Beide die NBG en die Afrikaanse vertaling gebruik hier die woord jakkalse. Ook die toeligtigting op die laaste verse van Hk. 3 gee blyk hiervan. Wat die skrywer daar aanbeveel is reeds gedoen in die nuwe vertaling. Die verklaring van 4:13–15 p. 26 sal nie algehele instemming vind nie—die vraag is wie dat die onderwerp van vs. 14 is, die profete en die priesters of die regverdiges, wie se bloed deur hulle vergiet is. Die verklarings by die verskillende tekste is goed en duidelik en wie Klaagliedere lees kan nuttig gebruik maak van hierdie werkie.

E. S. MULDER.

Ds. J. A. SCHEP, Ds. P. N. KRUYSWIJK, Ds. A. RINGNALDA, Ds. R. DE VRIES, *De profeten, Nahum, Habakuk, Zefanja, Haggai, Zacharia, Maleachi*. J. H. Kok, N. V. Kampen, s.j.

Die werk het ook verskyn in die serie „De Bybel toegelicht voor het Nederlandse volk”. Omdat ons hier verskillende medewerkers het is dit begryplik dat die gehalte van behandeling ook verskillend is. Ook hier geld wat reeds gesê is naamlik as daar uitgegaan is van die nuwe vertaling van die NBG dan kon baie van die gesegde agterweë gebly het. In sommige gevalle is die nuwe vertaling nog duideliker as die gegewe toeligtigting byvoorbeeld Hab. 3:8. Die beste in die bundel vind ons die behandeling van die profesie van Nahum; die van Sagaria die mins bevredigende. Dit neem nie weg dat die gewone Bybellezer (daarvoor is die reeks tog bestem) veel kan leer hieruit. Nog te meer as hy die nuwe vertaling daarnaas lê. Met instemming het ek gelees wat Ds. Schep skryf op bl. 108 in die inleiding tot Maleachi naamlik „In elk geval: de waarde, ook van dit bijbelboek, hangt niet af van die vraag hoe de profeet die het schreef precies heette. Ook dit geschrift is Woord van God, ingegeven door den Heiligen Geest.” Dit lyk my hierdie woorde kan netsowel van toepassing wees op Sagaria 9–14. Die resensent herinner hom dat jare gelede by geleentheid van ’n voordrag, hy gespreek het van Deuterocesaja en van Deuterocesagarja, tot groot ontsteltenis van sommige broeders uit Gereformeerde kringe, sodat hulle sy regsinnigheid sterk betwyfel het.

Ons is bly oor hierdie „deurbraak”; ons wens is dat baie in Suid-Afrika ook die werkie sal aanskaf en lees en opmerk.

E. S. MULDER.